

Sovietai be saiko giriiasi

BERLIN. Sovietų radijo tvirtinimai, kad sovietų oro pajėgos naktį i trečiadienį puolė Dancigą, Karaliaučių ir Rygą, kur sukelta sprogiu ir gaisrui, iš vokiečių pusės laikomi visiškai pramanytais. Kiekvienas šiuo miestu gyventojas, kaip pareiškama, gali išiti kinti, kad šiuo puolimui niekad nebuvu ir kad šiuose mėstose tą naktį iš viso nebubo paskelbtas joks pavojus.

Rastas Stalino įsakymas Krimo gynėjams

BERLIN. DNB patyrė, kad, užemus Simferopolį, vokiečių kariniai surado įsakymą „Krimo gynėjams“, kuris pra pasirašytas Stalino, Molotovo, Šapošnikovo ir Žukovo. Tarp kito, tame įsakyme sakoma: „Kiekvienas kovotojas yra ipareigotas, nepriklausomai nuo savo einaus pareigu, reikalauti iš savo vado panaudoti savo pajęgas iki paskutinio kario. Kareiviai ir karininkai, kurie sudarys išpuði, kad jie vra linkę paduoti, tučtuojau turi būti sušaudomi. I nelaisvę patekusiu kareiviu šeimoms atskoma bet kokią valstybinę paramą. Visi divizijų vadai ir komisarai yra ipareigoti tučtuojau ats'atyti iš pareigų batalionų ir pulku vadus, kurie kautynus metu slaptosi ir būna toli nuo mūšio lauko. Tokius similiuntus tučtuojau reikia sulikviduoti!“

Sis tas iš Churchillio praeities

MADRIDAS. „Koks paradoksalus ir inkonsekventiškas yra Churchillio gyvenimas“, rašo „Pueblo“, „rodo vienas jo biografijos bruožas. Churchillis, kuris štandien yra geriausias ir ištikimiausias bolševiku sajungininkas, kitados buvo smarkus jų priešas. Jis taip labai ne-apkentė bolševikų, kad Lloyd George nedriso Churchillo paskirti kaip savo atstovo į Versalo tautos konferenciją. Jis bijojo, kad Churchillis, net prisilenkdamas su britų parlamento nuomone, galėjo padaryti pavojingu žygį prieš rusų komunistus. Ir tas pat Churchillis štandien yra sovietų draugų ir sajungininkas. Jis yra pasirengęs savo draugams paaukti pasaulio taiką, lygliai kaip 1918 m. buvo pasirengęs dėl tautos juos sunaikinti“.

HELSINKIS. Švedijos karalius auksiniu karališku medaliu apdovanojo suomų moterų organizacijos „Lotta Svaerd“ vadę Fanny Luukkonen.

Kaip ateity bus tvarkoma Rumunija

Maršalo Antonescaus atsišaukimasis

Maršalas Antonescus mini toliau provinciją pobūdis. Ministerio pirmininko pavaduotojas toliau pranešė, kad sekmadienį bus pakiesti kelių Bukarešto gatvių pavadinimai. Aikštė prie triumfališkės arkos bus pavadinta Adolfo Hitlerio aikštės vardu, o dvi iš tos aikštės einančios gatvės vadinsis — bulvaras Karaliaus Mykolo I ir bulvaras Maršalo Antonescaus.

Ministerio pirmininko pavaduotojas, kuris perdarė spaudai dekre'ą apie spaudos balsavimą ir maršalo Antonescaus atsišaukimą, pareiškė, jog šis tautos balsavimas turės ne tik vidaus politikos, bet ir tarptautinę reikšmę. Pirmą kartą nuo rytinių sričių su gržimo kvičiami taip pat Besarabijos ir Bukovinos gyventojai pasisakyti už maršala Antonescu ir tuo būdu bus dokumentaliai nustatytas šitų atgal sugrąžintų

provincijos pobūdis. Ministerio pirmininko pavaduotojas toliau pranešė, kad sekmadienį bus pakiesti kelių Bukarešto gatvių pavadinimai. Aikštė prie triumfališkės arkos bus pavadinta Adolfo Hitlerio aikštės vardu, o dvi iš tos aikštės einančios gatvės vadinsis — bulvaras Karaliaus Mykolo I ir bulvaras Maršalo Antonescaus. Romos aikštė ateityje vadinsis Mussoliniu aikštė.

BUKAREŠTAS. Jau paskelbtame maršalo Antonescaus atsišaukimame dėl jame paminėtų nauju organizacijų sakoma: Viso krašto profesorių atstovas sudarys korporacijų rūmus. Naujaj steigiamoji valstybės taryba, kuri bus tautinio susivienijimo organas, bus suskirstyta į tris sekcijas, būtent korporacijų rūmu, techninės kor-

poracijos, kurios uždavinys bus rengti įstatymus, ir bendros korporacijos, kuri apims korporacijų rūmu ir didžiųjų tautinių organizacijų atstovus. Kaip tautinių organizacijos numatytos: fronto kovootojų sąjunga, darbo organizacija, žemės ūkio organizacija, kultūros darbuotojų organizacija ir jaunimo organizacija. Kaip sakoma a'išaukime, visos šios reformos nebūs įvykdytos vienu metu, o bus vykdomos palaiptiniu. Karaliaus Karolio pastangos sudaryti „tautinio atgimimo frontą“ tautinės Rumunijos vyriausybės nebus kartojamos.

Dėl dekreto apie tautos balsavimą papildomai pranešama, kad visi Rumunijos piliečiai, baigę dviešimtmetus metus amžiaus, privalo balsavime dalyvauti.

SANCHAJUS. Britų informaciją biuras praneša, kad i Sidneju atskrido Duff Cooperis,

Krime prasilažta pro Jailos kalnus

Nauji sovietų mėginimai prasiveržti iš Leningrado baigësi kruvinais nuostoliais prieši

Smarkiai bombarduota Maskva, Gorkis ir Krimo uostai

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 5. Vyriausioji karinių pajėgų vadovybė praneša:

Krime tiek pietine, tiek rytine kryptimi toliau vyksta perseki-jimas.

Nepaisant sunkių žemės par-viršiaus salygu vienoje vietoje jau prašilažta pro Jailos kalnus, ir pasiekti Juodosios jūros pakraščiai.

Oro pajęgos bombardavo Krimo uostus Sevastopolį, Jaltą ir Kerčę ir šiuos vandenye nuskandino du transporto laivus, bendros 10.000 tonų talpos, taip pat viena apsauginių laivų. Penki kiti prekybiniai laivai ir vienas nedidelis sovietų kreiseris bombomis buvo smarkiai sužaloti.

Prie Leningrado i vokiečių gyvybę sgniužo naujas priešo mėginimas persikelti per Nevalę po stipriai artilerijos pavauso.

Priešui padaryti sunkūs nuostoliai. Iš maždaug šimto valčių pusė buvo nuskandinta, o likusios prievostos gržti atgal.

Pakartotini priešo šarvuočių remiami mėginimai prasilažti kitose apsupimo fronto dalyse buvo sumušti didžiaja dalimi.

mi dar paruošiamosiose pozicijose.

Stiprios kovos lėktuvu pajęgos dienos metu smarkiai puolė reikšmingą automobilų ir lėktuvų pramonės miesta, Gorki. Sunkaus kalibro bombomis buvo pataikyta i Molotovo vardo automobilių fabriką, i laivų statykļų sriti prie Volgos ir i miesto geležinkelio linijas, kur nadaryta dideliu sunaikinimui. Kilo keli besiplėčiantieji gaisrai.

Per Leningrado oro puolimus buvo padegti kariniu požiūriu svarbūs irengimai. Taip pat pa-skutiniai nakti buvo bombarduota Maskva.

Jūroje prie Farerų salų kovos lėktuvai

nuskandino vieną 5.000 tonų talpos prekybinį laivą ir pa-taikę bombomis į kitą didesnį prekybinį laivą.

Sargybiniai laivai Kanale sėkmingai atmūšė pakartotinius britų greitųjų puolimus. Per artillerijos kautynes buvo nuskandinta viena priešo puolamoji valtis, o dvi kitos, i kurias buvo ke-lis kartus pataikyta, sužalotos.

Prie Suezo lapkričio 3 d. vokie-

čiu kovos lėktuvas bombomis su-žalojo britų torpedinių laivų.

Praėjusią naktį britų lėktuvai nesėkmingai puolė vakarinę ir šiaurės vakarų Vokietiją.

BERLIN. XI. 5. Iš karinių šal-tinių pranešama:

Taip pat lapkričio 4 d. labai sėkmingai karinės vokiečių oro pajęgos ir toliau bombardavo tuos lai-vus, kuriais sovietai bandė savo kariuomenės didžiąją dalinius išskubinti. Kilo keli besiplėčiantieji gaisrai.

buvo sunaikinti didžiuliai kie-kiai pakrovimui skirtų karo reikmenų ir padaryta didelių nuostolių sužeistais ir užmuštais išežti paruoštiems so-vietų vienetams.

Kitoje Rytų fronto pietinėje dalyje karinės vokiečių oro pajęgos ypač labai sėkmingai bombardavo geležinkelio linijas. Buvo sunaikinta 11 ėjusių transporto traukinį, septyni garvežiai ir daugiau kaip 125 stotys stovėjė vagonai. Be to, bombomis buvo pataikyta į 26 ki-tus traukinius ir tris atskirus gar-vežius, kurie buvo priversti susto-ti.

Prasimanymai apie priešvokiškas demonstracijas Helsinky

Ka patys suomiai sako apie Amerikos nota

BERLIN. XI. 5. Užsieniuose, ypač Jungtinii Valstybių Bostono radijo, paskleisti gandai apie tarimas prieš Vokietiją nukreiptas demonstracijas Helsinkyje Reicho sostinės politiniuose sluoksniuose apibūdinami kaip melai, kurie yra pramanty, siekiant klaidingai nū-švesti tikrąjį Suomijos laikyseną Jungtinii Valstybių visuomenei. Iš vokiečių pusės, kaip pareiškima, tie tvirtinimai yra išnagrinėti ir konstatuota, kad Vokietijos pa-suntinys Helsinkyje visiškai nieko nėra patyres apie panašias de-monstracijas. Be to, čia nurodoma i ryšium su tuo padaryta Suomijos vyriausybės paneigimą, kuriamė tie gandai taip pat laikomi melais. Štandien vakare Wilhelmstrassėje ryšium su tuo buvo pareiktas, jog iš to matyt, kad Suomija visiškai kitaip galvoja, kaip Rooseveltas to norėtu savo nesenai Helsinkiu i pa-siusta nota.

HELSINKIS. Visa suomų spauda nenustoja reiškusi pasipiktinimą

dėl Jungtinii Valstybių pretenzijų Suomijos atžvilgiu. „Suomijos at-sakymas Jungtinėms Valstybėms — rašo suomų laikraštis „Uusi Au-ra“ — neturėtų skirtis nuo to, kuri Suomijos vyriausybė nesenai davė Anglijai, kad ši grasinio Suomijai iš pat, kaip dabar Jungtinės Valstybės. Savisaugos instinktas mus verčia pasiimti strateginius geležinkelius, kelius ir aerodromus, kurie buvo pastatyti Suomijos pražūčiai už jos rytu sienos. Jungtinės Valstybės ir Anglijai nedaro garbės, — rašo „Turun Sanomat“ — jei jos dabar nedidelės valstybės atžvilgiu veda nervų kara, kurio pagalba prieš du metus Sovietų Sajungoje veluti mėgino Suomija pa-klupdyti.

HELSINKIS. Iš suomų rytinės spaudos vedamuju straipsniu matyti suomų viešosios nuomonės pa-sipirkimai Jungtinii Valstybių elgesys. Laikraštai pareiškia, kad dabartinai Jungtiniai Valstybių reikalavimai yra inspiruoti Sovietu-

Sajungos, neg Murmano geležinkelis sovietams yra reikalingas anglių amerikiečių transportui ir sovietu kariuomenė nori ats'palaiduoti iš ilgo suomų fronto. „Helsingin Sanomat“ laiko nejmanoma, kad bet kurios suomų priemonės rytinėje sienoje susikerta su Jungtinėmis Valstybėmis interesa, nes Jungtinės Valstybės ir toliau tebéra neutrali šalis, kuri net ir su Vokietija nekarriauja. Jeigu suomų apsigimamoji kova kliudo gabenti bolševikams, tai juk juoktinga tvirtinti, jog tat silpnina Amerikos saugumą. „Uusi

TOKIO. Domel pranešimu, 18. sios armijos Kinijoje komunistinis vadas Isakė, kad netrukus 40. 000 kinų komunistų kariuomenės būtų išsiusta į Sovietų Sajungą.

Suomi“ konsatuoją, kad Suomija žemos kare, būdama silpnesnės pozicijose didžiojo užpuoliko atžvilgiu, suslaukė pasaulyje užuojaus, tačiau darab, kovodama pa-lankesnėmis aplinkybėmis, susilaukus priešingo dalyko. Tauta esanti išsitikinus savo kelio teisingumu ir ramiai sažine eis juo toliau. „Suomen Sosialidemokraatti“ atmeta tvirtinimą, kad Suomija tarnauijančių kariniams Vokietijos siekiams ir nera laisva savo spreindimose. Šie tvirtinimai, pabrėžia laikraštis, jau daug kartų atmeti kaip netikri.

100.000 kinų kariuomenės vyks gelbēti Sovietų Sajungos

Sovietų Sajunga ko skubiausiai pa-reikalavusi 100.000 kinų kareivių. Kinų kariuomenės pajęgos į Sovietų Sajungą vyks Kansaus-Sinkiango keliu.

SOVIETAMS NEPAPRASTAI TRŪKSTA TANKU

NEW YORKAS. „Svarbiausias Sovietų Sajungos rūpestis yra tankų stoka“, pasak Associated Press, pareiškė sovietiniai sluoksnių Londono. Tankų padėtis esanti blo-gesnė, negu orinių pajęgū. Vokiečių tankai esą toli prasoka sovietinius.

BERLIN. XI. 5. Keli lengvi sovietų karo laivai lapkričio 4 d., kaip DNB iš karinių sluoksnių patyrė, mėgino pasižvalgyti Suomiją įlankoje. Per šią žvalgybą keli sovietų laivai užplaukė ant vokiečių ir suomų minų užtarvę. Po smarkaus sprogimo nuskendo trys sovietų karo laivai.

VAŠINGTONAS. Rooseveltas pareikalavo iš kongreso paskirti dar 450 milijonų dolerių laivyno reikalamams. „New York Times“ žiniomis, 350 milijonų bus paskirta lėktuvams bei lėktuvų dalims ga-minti, o likusios suma — medikamentams.

Amerikoj didelis pasipiktinimas

Spauda smerkia Roosevelto klikos išišokimą prieš Suomiją

NEW YORKAS. Buvo Jungtinės Valstybių prezidentas Hooveris paskelbė vieną pareiškimą, kuriam įsai griežtai pasmerkia Jungtinė Valsybių vyriausybės laikymąsi Suomijos atžvilgiu. „Aš protestuoju, sako tame pareiškime Hooveris, kad Jungtinės Valstybės komunistinė Rusijos nau dai daro spaudimą i demokratine Suomija. Suomija buvo vienintelė tauta Europoje, kuri mokejo savo skolas, kurias jai skolinėmis. Prieš du metus šią nedidelę taikia tauta begėdėskai puolė komunistinė Rusija. Visas mūsų kraštas garbino Suomijos pasipriešinimą, ir vadinamas šia kova didvyrkiavusia nuo Termidorių laikui. Kad ka nors išgelbėtu, suomiai turėjo atiduoti trečdalį savo krašto Rusijai. Po to komunistai išgabeno iš tévynės 600.000 suomių vyru, moterų ir vaiku, iš tos tévynės, kurioje jie jau 500 metų gyveno. Išgabeno tokiu būdu, kad nė net negalėjo pasiminti su savim baltinių ir šiltu drabužiu, kuriai būti galėjė am siaugoti nuo žiemos šalčių. Tie sa, ju karinomenė ižygavo i Karaliją, bet ši juk savo daugumoje yra suomiška. Amerika dabar gali gėdytis, nes ji panaudojo pirmaja proga savo židinius vėl atstatyti ir išlaissinti savo krašto žmones? Ar Amerika tau nustojo visokios žmogiškos ir moralinės proporcijos nuovokos?

NEW YORKAS. Dėl Jungtinės Valstybiu užsieniu reikalaujant ministras Hullis reikalavimo, kad Suomija sudarytu taiką su Sovjetu Sajunga. Laikraštis „New York Daily Mirror“ rašo, kad Sovjetu Sajungos padėtis turinti būti be vilčiška, nes šiai vargu Rooseveltas būtu pasiskatinės Hulli žengti šioki žingsni. Laikraštis nurodo i Roosevelto laikysena per suominių sovietu kara 1939 m. ir pabrėžia, kad jis tada pasmerkė sovietu nuolima, nukreiptą į Suomiją. Jis Suomijai visiems laikams užtikrines savo simpatijas. Bet dabar Rooseveltas reikalauja, kad Jungtinė Valstybių tau ta atsisakytu savo draudėskumo suomiams. Laikraštis ši mėginima laiko „kvailu“. Rooseveltas reikalaus iš Jungtinė Valstybių tautos, kad ji atsisakytu savo principu ir idealu, kurie visada buvo Amerikos styrbybė. „New York Daily News“ klausia, kuriuo būdu Hullis prie to, kad pareiškštū suomiams. Jie tie ora rasia Jungtinė Valstybių draudėskumą, jeigu nesudarysia taikos su Stalinu. Junietiniu Valstybių tauta, pabrėžia laikraštis, visuomet didžiausios draudėskumo su

Suomija. Šiuo reikalavimu Suomija dar kartą pasirodo, į kokią neapykantą ir išdavimą Rooseveltas galvoja nuvesti Jungtinės Valstybių tautą.

VAŠINGTONAS. Hullis grasi nimas Suomija, kuris buvo pirmadienį paskaitytas jo spaudos šefo, net i intervencionizmą palankiuiose sluošniuose sukelė stipru pasipiktinimą. Spaudos konferencija antradienį, kurioje daugelis Jungtinės Valstybių reporteriu noreto toliau svarstyti Suomijos klausimą, buvo atsakytu, nurodant, kad šiuo klausimui kol kas nieko naujo pasakyti negalima. „Washington Times Herald“ Hullio žygį vadina spandimui i nedelį kraštą, kuris dar prieš metus

dėl jojo narsaus pasipriešinimo bolševikinių spaudimui Jungtinės Valstybėse buvo išgarbintas aukščiausiai tonais. Prieš vokiečius nusistatės radio kalbetojas Godwinas Hullis pareiškima vadina bešrdžiu ir taip pat nurodo į tas dideles simpatijas, kurias Jungtinės Valstybės parodė Suomijai 1940 metais, kai ši narsi mažoji demokratinė valstybė, kuri vienintelė mokejo savo skolas Jungtinės Valstybėms, turėjo gautis nuo brutalaus sovietų užpuolimo. Dabar gi, sako Godwinas, Suomija „nusikalto“ atsistema Vokietijos pusėn, o tuo tarpu „kruvinas Josifas“ atsidūrė „kreditorius John Bull“ stovykloje ir dėlto Jungtinės Valstybių vyriausybės yra laikomas draugu.

Žinios iš Rytų fronto

BERLIN. Iš karinių sluošnių pranešama:

Leningrado apsupimo fronte vienos vokiečių divizijos bare lapkričio 4 d. sovietai vėl mėgino prasilažti. Nė vienoje baro vietoje sovietams nepavyko prislinki prie vokiečių linijų priesakinės dalies. Rytui aūstant ēmė laužtis šarvuočiai, pėstininkų remiami. Pasiruošimai prasilažti vokiečių stebėtojų buvo laiku pastebėti. Vokiečių artilerijos baterijos sovietų pėstininkų pasiruošimo pozicijas ēmė smarkiai apšaudyti, tuo būdu dar prie puolimą didžioji sovietų kariuomenės dalis buvo sumušta. Ta da suteikta ugnis buvo nukreipta į sovietų šarvuočius ir paskui juos slenkančius pėstininkus. Vokiečių priešrankinė į zenitinė artilerija sunaikino devynis sovietų šarvuočius, jų tarpe kelis sunk'uosius 52. tonų šarvuočius. Vokiečių žemės apsauga per kovas numušė penkis sovietų bombonešius prie savo linijų. Kitos divizijos bare lapkričio 4 d. buvo atmušti du sovetų mėgimimai prasilažti maždaug vieno pulko pajėgomis. Per šias kovas buvo padegti trys sovietų šarvuočiai, o kiti keturi liko kovos lauke, nebegalėdami važiuoti. Per savo mėgimimus prasilažti sovietai greita karinių pabūklų kovos lauke paliko labai daug žuvusių ir sužestų.

BERLIN. Per kovas dėl sovietų uosto miesto Feodosijos, esančio prie Krimo pietryčių kranto, kaip DNB patyrė, vokiečių pėstininkai užmė vieną sovietų pulko štabą ir paėmė į belaisvę pulko vadą ir

daugel aukštų sovietų karininkų. Veltui mėgino pulko vadą pargabenimui į belaisvį stovyklą metu nemant pašalininti savo laipsnio ženklus. Savo ordinus jis jau buvo pametęs paskutinėmis bėgimo dienomis. Drauge su vadu suimtėjį atkreipė vokiečių karių dėmesį į nuslepimo manevrą savo viršininko, kurio jis iš visos širdies neapkentė. Vokiečių kariai pergabentomo metu turėjo pulko vadą apsaugoti nuo jo paties karių, kurie mėgino jį nužudyti. Keliomis valandomis prieš patekdamas į nelaisvę, jis sumušė savo pulko štabo telegrafininkus ir du iš jų nušovė, nes jie, netekėję, buvo užsnūde prie savo aparatu.

BERLIN. XI. 5. Iš karinių šalinių DNB pranešama:

Bolševikų karinių pajėgų nuostoliai, kurie, nepaprastai smarkiai sumažėjus jų galimiems panaudoti lėktuvams, dar daugiau pakillo. Irodo vokiečių viespavimā ore Rytu erdvėje. Vien tik lapkričio 4 d., ligi šiol gautomis žiniomis, sovietai neteko iš viso 48 lėktuvų. Iš to lėktuvų 15 buvo numušta per oro kauynes ir tokį pat lėktuvu skaičiu numušė vokiečių zenitinė artilerija. 18 lėktuvų buvo žemėja sunaikinta, puolant sovietų aerodromus. Be tikrai sunaikintu 48 sovietų lėktuvų, didesnis skaičius bolševikų lėktuvų smarkiai arba ne taip smarkiai buvo sužalota bombų skeveldru arba lėktuvu ginklu.

BERLIN. XI. 5. Leningradas, kuo plati sritis pilna administracijos pastatų, kareivinių ir pramonės imoniu, praėjusią naktį vėl buvo vokiečių aviacijos puolimų taikiny. Buvo pastebėti bombų pataikymai netoli Suomijos geležinkelio stoties, miesto šiaurės rytų dalyje, prie pat Nevos. Šalia stoties yra didžiulė artilerijos laboratorija, o kitoje upės pusėje — artilerijos akademija. I pietus nuo jos eina svarbus tiltas per Nevą. Kiek nuošliau yra ginklų fabrikas „Krasnoje Znamia“. Spaldo stotis, į kurią taip pat pataikė bombos, yra galutinė Maskvos geležinkelio ruožo punktas. Ji yra kitoje Nevos pusėje, prie svarbiausios telefonų centrinos. Pro tą stotį eina svarbi gatvė į miesto centrą.

BERLIN. XI. 5. DNB patiria iš karinių šalinių: Svarbūs sritis dalis — tarp Onegos ir Ladogos ežerų, kuria pietuose riboja Svirės upė, jau ilgoką laiką yra suomių kariuomenės rankose. Dabar suomiai iš šios srities šiaurės linkme vykdė nepalaujamus puolimus. Tačiau, turint galvoje dabarine karinę padėtį, tik retais atvejais tegulima patekti užimtųjų vietovių vardu, kaip ta: prieš keletą dienų buvo padaryta užemus Paatene, kuo buvo baigta svarbi dabar vykstančių operacijų dalis. Kovose beribėse Rytų Karelijos giriose vienam sovietų batalionui prieš keletą dienų buvo pavykę nelauktai pulti vienos suomių divizijos štabą. Štabo rašininkai, pasiuntiniai ir kt, greit organizavo gynimą, kurio rezultatas buvo tas, kad priešo batalionas buvo priversas bėgti ir paliko 100 užmušų.

Pulkininkas J. Petruitis

Kaip jie mus sušaudė

59

Man tas enkavedisto atsakymas „Dvyliką valandą gausite labai geros sriubos“ labai keistai skambėjo. Ne man vienam, bet ir daugeliui kalinių atrodė labai įtartina ta ju „sriuba“.

Dienos metu kitoj kalėjimo pusėj, kieme, visi girdėjos moterų balsai. Vakarop jos visiškai nutilo. Tur būt, jas kur nors išvedė, ar gal čia pat į kalėjimą suvarė.

Vakare, dar ne visiškai sutemus, tuščiojų kalėjimo kiemo vietoj, už tvarto, enkavedistai, pasistatę staliukus, pradėjo kažin ką rašyti. Paskui pradėjo šaukti tam tikro amžiaus kalinius ir juos užrašinėti savanoriais į raudonąją armiją. Jų labai daug užsiraše, ypač kriminalinių kalinių, nes politinių, berods, neėmė. Juos paskui išrikiavo ir išvedė į kalėjimo kiemu. Kieme kalinių skaičius labai sumažėjo.

Visiškai sutemo ir žvaigždės danguje sužibo. tik dar saulėlydziai vakarose šiek tiek gelsvai raudonuoją. Labai tykus ramus vakaras. Tiki staiga vakarų pusėje išgirstame lėktuvų užimą. Kapitonas J. neapsirinka: jis, senas lakūnas, iš garsos pažista, kieno čia lėktuvai atužia. Aš jau matau juos... Jų labai daug — bombo-

nešiai ir naikintuvai... Jau artinasi prie mūsų Cervenės, tuoju prasidės...

Jiems dar ne visiškai prisikridus prie Červenės, iš visų miesto pakraščių pasipylė bolševikų zenitinė baterijų šūviai ir ēmė kilti raketos. Netrukus vokiečių bombonešiai pradėjo miestą bombarduoti, — rodos, visas pragaras užvirė — ir iš viršaus ir iš apačios tik pilia ir pilia, o rakietos taip pat iš abiejų pusų tik raižo ir raižo, apšviesdamos ora. Per jas net ir žvaigždės danguje nubluko. Matyt, bolševikai čia turėjo ir savo lėktuvų, nes netrukus atbirkė ir jų naikintuvai. Prasidėjo lėktuvų kautynės ore, aukštai viršūn mūsų galvų truputį į šoną. Mums buvo labai patogu stebeti, kaip oro erdvėje lėktuvus lėktuvus. Įvairiai narstydamiesi, šaudo iš kulkosvaidžių ir stambesnių pabūklėlių. Nakties metu nepaprastas nakties vaizdo gražumas. Ypač labai gražu žiūrėti į melšva šviesą ir kulkosvaidžių šviečiamujų kulkų serijas. Aiškiai matyti kur kulkos lekia. Vokiečių lakūnai šaudo labai taikliai, o bolševikai — vis pro šali. Jų zenitinai pabūklai tik orą šaudo: jų sviediniai sprogssta gapt atokiai nuo vokiečių lėktuvų.

Prie visos tos iluminacijos prisidėjo ir miestas padegę kelių namų gaisrai. Milžiniškos iškilmės — bombų artilerijos ir kulkosvaidžių orkestras, šviesos, dūmai ir krausai! Ir dangaus žvaigždės, rodos, nebemirkšėdamos tik atidžiai žiūri, kas čia dabar darosi žemėje, kur žmonės gyvena.

Gal po pusvalandžio ar daugiau laiko kautynės aprimo. Kalėjimo kieme pasidaré labai tamsu ir klaiku, nes po tokios iluminacijos ir

Anglai užgrobė 5 prancūzų laivus

Prancūzija dėl to pareiškusi protestą

VICHY. XI. 5. Tas naujas britų puolimas vienos prancūzų laivų vilkstine, apie kurį pranešė antradienį vakare Prancūzijos admiralietas, išvyko apie 200 mylių į pietus nuo Durbano lapkričio 2 diena. Po to puolimo prancūzų prekinis laivynas netekė 5 laivų. Oficialiai prancūzų pranešime sakoma: Prancūzų laivų vilkstine gabeno maisto produktus prancūzų Vakaru Afrikai ir metropolijai. Tie maisto produktais buvo gabeni iš Madagaskaro į Dakarą. Vilkstine saugojas karo laivas „Iberville“. Atviraje vilkstine sulaikė viena britų laivų eskadrilė, kurioje buvo keturi kreiserai ir šeši sargybos laivai. Si eskadrilė jau nuo seniau vilkstine iškilo kokios kontrabandos.

Prancūzijos vyriausybė dėl šio naujo britų užpuolimo, išvyko dešimteropai didesnėmis jėgomis, pareiškė griežtą protestą. Atsižvelgiant į tai, kad britų radijo paskleidė tvirtinimą, jog prancūzų laivų vilkstine vyko vokiečių įsakymu ir turėjo išklos aprūpinti Vokietiją kontrabanda, Prancūzijos admiralietas iškilmingai pareiškia, kad iš Madagaskaro plaukiusi prancūzų laivų vilkstine gabeno išsimtinai prancūzams skirtus maisto produktus.

BERLIN. XI. 5. Stiprus vokiečių oro pajėgų kovos lėktuvų junginiai lapkričio 3 ir 4 d. d. Rostovo srityje puolė gausias geležinkelio linijas ir bolševikų riedmenis. Kelios bombos padegė ir sunaikino tris pilnai pakrautus sovietų traukiniai. Žmonės taip pat bombomis buvo sunaikintas dar vienas transporto traukinys ir trys paskirai garvežiai. Be to, smarkiai sužalota dar 16 sovietų transporto traukiniai.

BUDAPESTAS. XI. 5. Lapkričio 3 ir 4 dienomis vengrų kariuomenės daliniai atrėmė sovietų mėgiminus persikelti per Donecą. Pasinaudomi kovos valtimis ir keltais, sovietai mėgino pulti gerai sustiprintą vengrų poziciją. Vos sovietams pajudėjus nuo kranto, artilerijos ugnimi buvo užkirstas kelias bet kokiam tolesniui koncentruotam puolimui. Tik nežymis sovietų dalis pasiekė upės viduri. Ten jie buvo užklupti vengrų kariuomenės.

mūsų akys apžlibo. Be to, mūsų kiemą labai temdo ir miesto gaisrų tamsiai raudona lyg ir kruvina, šviesa su juodų tirštų dūmų debesim padangėje.

Pagaliau mums liepė atsistoti ir stovėti nepasitraukiant iš savo vietų. Nors ir labai tamsu, bet matome, kad jie kažin ką daro. Palai tvartoto kampą, keletas žingsnių nuo mūsų, kauniškių, grupės, stovi, matyti, vyresnieji enkavedistai. Prie jų vedžioja iš eilės po vieną visus kieme dar likusius kalinius. Kažin ko ten jų enkavedistai paklausia ir vėl vienus veda toliau prie kalėjimo sienos, kitus pastato čia pat palai tvartata. Matyt, kad jie labai skubiai dirba, ragindami vienį kitus: „Skorėj, skorėj“, „davai, davai!“

Atėjo ir mūsų eilė. Aš stovėjau grupės priešakų ir patekau vienas iš pirmųjų:

— Kaip pavardė ir kuriuo straipsniu esi kalintinas? — pusbalsiai paklausė mane vienas priešakyje stovis enkavedistas.

— Nežinau, kuriuo straipsniu esu kaltinamas, — atsakiau jam.

— Kaip tai nežinai? Meluoji! Kada ir kuri esi areštuotas?

Nespėjau dar jam atsakyti, kai išskifo kitas greta stovis enkavedistas, berods, tas pats, kuris dieną visą laiką mus stebėjo:

— Aš jis žinau, tai buvęs Lietuvos karininkas.

Daugiau nieko nebeklausinėjo, tik pagriebė už rankos ir nuvarė prie kalėjimo sienos, kur jau stovėjo gana didelė žmonių vora, išrikuota eilėmis po keturis.

Ko siekia Dédé Samas

Karingai prakalbėjo prezidentas Rooseveltas. Kone tuo pačiu metu, gavęs torpedą, nugarnėjo vandenyno dugnan Jungt. Amerikos Valstybių karo laivas „Reuben James“, labai neaiškiu būdu isimaišęs į anglų karinio tiekimo apsaugos istoriją. Bendras išpuidis: Amerika išdarinėja kažokias gana miglotas, bet toli siekančias kombinacijas.

Klystu, kas manytu, kad tos kombinacijos tai tik pasikartėjusiu atskiru Vašingtono politikų šuoliai. Tiesa, vokiečių ginklo laimėjimai teikia apšciai pagrindo ir Dédė Samo vyrams pasijaudinti, tačiau toji politikos linija, kuria už varo Vašingtonas, yra padidintuota pačiu šalčiausiu apsvarstyti.

Dar Jungt. Valstybių nepriklasomybės karo laikais prezid. Jeffersonas yra pasisakes, jog Amerika tegališanti būti rami tik tada, kai bus užvaldžius Meksikos janką ir Panamos sąsmauką. Išanalizavę to prispažinimo šaknį gauname štai ką: jaunatės, vos besikuriančios Jungtinės Amerikos Valstybės dairosi, kokiui būdu jos galėtų užtikrinti savo politinių saugumą ir ūkinę gerovę. Tam reikaliu svarbesnės aplinkinių vandenų bei žeminių sritys stengiamasi paimti savo kontrolėn. Laikui bégant akiratis plėtėja, interesai didėja, apetitai auga, juoda, kad didėja ir technikos galimybės (garailvio išradimas praplečia perspektyvas vandenynams apvaldyti). Ir USA savisaugos interesai virsta imperialistiniai interesai, gerovės reikalas išsigimsta į prabangos troškimą; puritoniškas pionierius darbo atkaklumas virsta visukeiropių avantiūrų geismu.

Ir prasideda. 1867 m. už grąšus (7,2 milijonus dolerių) iš rusų nuperkama Aliaską, nūn kasmet už lažias teikiianti 35 milijonus dolerių pajamų. Pačioje praeito amžiaus pabaigoje iš išpanių atimama Kuba, Porto Rico, Filipinai ir Guam sala, šliandien Amerikos bazę prieš Japoniją. 1897 m. prisijungiamos Havajų salos — taikos metu milijonierų suneliami medaus mėnesiu kelionės rojus, o karo grėsmės atveju — pagrindinė Amerikos laivyno ir aviacijos bazė Pacificke. Nepamiršim ir rusų-japonų taikos konferencijos Plymouthe 1905 m., kur tarpininko vaidmeni vaidino Teodoras Rooseveltas, dabartinio prezidento dėdė, Baltuju Rūmų šeimininkas 1901—1909 m., tuo savo tarpininkavimu vadėjės Amerikai tvirta koja atsistoti Rytų Azijoje. Jis nedviprasmis kai yra prisitaigus, jog Amerika esanti nusistačiusi vyrauti ūrose ir jūro prekyboje, ir tam reikaliu gili turinti savo galybę parodyti toli už savo teritorijos ribų.

Dabartinis prezidentas Rooseveltas tėviai ta pačia politiką. Jis nerado reikalo pajudinti pirštoto 1940 metų vasarą Prancūzijai

Jeruzalės muftio pareiškimas

ROMA. Jeruzalės didysis muftis Amin El Husseinis, kuris, kaip žinoma, jau kelios dienos vieši Italijoje, Stefano agentūros atstovui pareiškė, jog jis nesas nustebintas britų propagandos prieš jį nukreipėjimą, kadangi jie tesudariligos eilės pavyzdžių, irodančių britų nedraugišumo tašą. Visame musolmonų pasaulyje, visų pirmā, arabų kraštuose labai gerai žinoma, ką apie šią užpuolimą reikia manyti. Arabai ir musulmonai, pa-

gelbēti ar padėti, nors toji Prancūzija žymia dalimi dėl Vašingtono diplomatių paakinimo istojo iš pragaištingą jai karą. Tada Rooseveltas nepajudėjo, nes vokiečių karinis kumštis dar nebuvavo nusileidęs ant Anglijos ir jos sukrėtęs. Tik tada, kai British Empire pradėjo braškėti po vokiečių smūgais, Rooseveltas sujudė — bet pradėjo nuo to, kad iš anglų surankioje ir savo kariūnėmis bazėmis pavertė visi eilės anglams priklausančią salą ir saileių Atlanto vandenyne išlėgai Amerikos krantų. Ir juo toliau Amerika skverbiusi į rytus, juo smarkesnė yra jos kalba. Islandi-

jos užėmimas nebuvovo paskutinis to skverbimosi etapas; Vašingtonas, kad ir tik puse burnos, kalba ir apie Kapverdi salas, ir apie Dakarą...

Nesunku ižiūrėti, kad štai Vašingtono ekspansijos politikoje labai maža tėra platoninės meilės Anglijai, nors jo piršlybė žodžiui ir nėrūksta: Dédė Samui rūpi ne tiek nuotaka iš Londono, kiek jos kraitis — jnašas į Amerikos išivyravimą Atlante, Europos pašonėje. Tas išivyravimas turės apsaugoti vadinančią „jūrų laisvę“, tikriaus — pasaulinio Amerikos biznio monopolij.

Kas beliko iš garsiosios britų „Non Stop - Offensive“

BERLIN. „Volkish“ Beobachter“ ižanginiame straipsnyje rašo apie vadinamosios britų „Non Stop - Offensive“ nepasisekmimo priežastis. Ta plačiai išgarsintoji „Non Stop-Offensive“, pagal laikraščio išvedžiimus, svarbiausia, reiškė tik tai, kad britų panaudojamų lėktuvų skaičius buvo šiek tiek padidintas, tačiau apie didžiajų ofensyvą nebuvuo kalbos. Per britų iškridimus i Reichenbachio aviacijai buvo padaryta didelių nuostolių. Vėliau britai griebėsi teroro ir trukdancių puolimų, tačiau tie puolimai buvo persilpnai, kad galėtų padaryti bent mažiausios išakos. Lygiai taip pat ir dienos puolimai prie Kanalo, kai laikraščis konstatuoja, buvo gryni tik presižio skridimai, britų aviacijai padare lygiavertės pat didelių nuostolių. Taigi, „Non Stop Offensive“ galutinės rezultatai buvo tik „Non Stop-Nuostoliai“. Nepaisant aviacijos panaudojimo Rytuose, vokiečių aviacijos kovos pajėgumas, priešingai, vis didėjo. Leikraščis iškelia klausimą, kodėl britai savo sajungininkams negalejo suteikti sėkmingos pagalbos, ir i tai štaiatsako: Net jei anglai sovietams ir būtu galėję suteikti pagalba, tai vis vien jiems nebūtų galėjė padėti, nes britams neužtenka pagalbė. Jokioje kovos srityje, kai

laikraščis pabrėžia, anglai negali sėkmingai kovoti su vokiečiu aviacija. Vadinamoji „Non Stop-Offensive“ kaip tik buvo mėginiamas britų aviacijai kovoje su vokiečiu aviacija, ir ta ofensyva kaip tik parodė anglų nepajėgumą. Lygiai taip pat sūntumas i Sovietų Sajungą medžiagų ir žmonių turėjo nėreti niečiai dėl dviejų priešasčių. Pirmiai, britai, lygiai kaip ir Jungtinės Valstybės, neturi pakankamai laivų. Antra, jiems s'inga ryšių su Sovietu Sajunga. Kelias per Archangelską yra per daug tolimas. Be to, uostas dabar jau yra užblokuotas ledų. Paramos sūntumas per Iranių negali būti rimtai svarstomas

dėl to, kad susisiekimo bazė į Sovietų Sąjungą ten yra nerūšia. Taigi, vadinamoji „Non Stop-Offensive“, lygiai kaip ir nedaugelio lėktuvų lakių pasiuntimas į Rytus, nesudarė jokios žymesnės karinės paramos, o buvo gryni politiniai manevrai, kuriu buvo imtasi prestižo sumetimas. Jau vien tik tame fakte gildi pralaimėjimo gemalas. Baidamas savo išvedžiojimus, laikraščis nažymė, kad britų karinė vadovybė laiko skaudžiu dalyku, jog vokiečiu vadovybė kiekvienu atveju nustato veikimo įstatymus ir jog vokiečiu aviacija gali pasirodyti su stipriomis ir pranašesnėmis pajėgomis, kokioms ji tik nori panaudoti.

BERLIN. XI. 5. DNB iš karinių sluoksnių patiria:

Pranešimas apie naują vokiečiu povandeninų laivų laimėjimą rodo, kad mūsų Atlanto vandenyne be pertraukos eina toliau. Tik dabar pranešama, kad karo laivynas ir oro laivynas spaldo ménésye ruiskandino 431.300 brt. Is šio skaičiaus vien tik povandeninė laivų nuskandino 255.200 brt. Atsimenant, kad dabar britai dėl tonožo trūkumis turia naudotis visai mažais ar pakrančių susisiekimais naudotais laivais, tai spaldo ménésye padaryti nuostoliai yra labai dideli. Ir ši ménésye jau suduotas pirmasis smūgis: vėl paskandinti prekių laivų viso 53.000 brt., o kiti trys laivai 10.000 brt. sugadinti. Taigi ir nepaprastai britų karinių jėgų saugojamų laivų tarpe vokiečiu povandeninė laivai yra daug nuskandinę, ju tarpe buvo penki dideili britų naikintuvai. Naikintuvų nuskandinimas Anglijai sudaro ypatingai sunkus nuostolių. Britų laivynas naikintuvu turi nepaprastai mažai. Siama karui prasidedant Anglija turėjo pusantį karto tiek naikintuvų, kiek Pasauliniamojo karo. Jau anuomet britų admiralitetas skundesi naikintuvų trūkumu. Anglija turėjo užleisti savo vertingus atvaimos punktus, kad gauti 50 Jungtinės Valstybių p̄sensu naikintuvu, kurie, vis dėlto negalėjo pagerinti padėties, nes jau iki šiol anglai jūdaug nustojo. Dėl pasikartojuusi naikintuvų paskandinimų, britai iki šiol nustojo daugiau, kaip 60 karo laivyno vieneti. Juos nuskandinę daugiausiai povandeninė laivai. Šių laivų nuostolis, o taip pat didelis paskandintų prekių laivų skaičius rodo, kad vokiečiu povandeninė laivai apsirdirba ir su stipriomis britų vilkstinių apsaugos jėgomis.

PROTEKTORATO VYRIAUSYBĖS ATSIŠAUKIMAS Į GYVENTOJUS

PRAHA. Bohemijos ir Moravijos protektorato vyriausybė pateikia ministerio pirmminko paduotą dr. Kreicio pasirašytame atsišaukime į gyventojus, kad čekų tauta per pražūstas savaites dėdelėje savo daugumoje neuzmiršo savo pareigu. Reicho intėvynės atžvilgiu ir kad tik nedidelis paskirų žmonių skaičius be jokio atsakingumo jausmo pastatė ant kortos savo ir čekų taučios likimą. Ryšium su tuo vyriausybės griežiausiai smerkia iš užsienio daromus mėginius daryti išakos čekų tautos likimui. I visus geros valios čekus kreipiamasi: su raginimu, savo pačių interesais ir visos tautos gerovei stoti prieš visus tuos, kurie „kokiu“ būrs budu klausio „neatsakingu į užsienį emigravusiu žmonių“ ir „ju žydėjus načalb'nikus“, mėgindami šaubždėsio propagandą sutrukdyti daikų plėtotę tėvynėje. Čekų taučia račinama susiburti vieninga darbo bendruomene aplink valstybės prezidentą ir savo discipliną, ir darbu užtikrinti čekų tautos ateitį Reicho remuoze.

VOKIEČIU KARIAI IŠGELBĖJO Į NELAIMĘ PATEKUSIO BRITU LAIVO IGULĄ

BERLIN. Vienas ginkluotas britų prekybinis laivas, kuris naktį per dėdele audrą Kanale buvo patekęs į nelaimę, kaip DNB patyrė, priplaukė prie vokiečių kariuomenės užimto pajūrio. Laivas audrinę naktį buvo pastebėtas prie patranko. Kadangi igula kai tik buvo

davus, šviesos signalus, į laivą nebuvo šaudoma. Nepaisant sunkių plaukti salygu, tuo buvo laivams paaiškinta eiti į pagalbą į nelaimę patekusių britų laivo igulai. Po valandos sunkiausio vokiečių gelbėjimo darbo vokiečių karai laivo igula.

PRAHA. Prahos karo lauko teismas dėl ūkinio sabotažo nuteisė mirti 5 mėsininkus. Sprendimai įvykdė.

ROOSEVELTAS IARĒSI SU KONGRESU VADAI

VAŠINGTONAS. Trečadienį prezidentas Rooseveltas turėjo Baltuosiuose rūmuose konferenciją su kongreso vadais. Associated Press iš kai kurių tos konferencijos dalyvių patyrė, kad Rooseveltas ištūlė tuoja pakeisti neutralumo įstatymą, užtuoji papildžius nuostatai suvaržyti streikams ginklu pramonėje. Rooseveltas reiškės nuomonę, kad darbo įstatymai turi būti svartomi atskirai.

„HALIFAX, EIK NAMO!“

CLEVELANDAS. Kaip Associated Press praneša, netrukus po savo atvykimo į Clevelandą, britų ambasadorius lordas Halifaxas buvo demonstracijų objektui. Viena grupė moterų ir motinų, kurių vyrai ir vaikai yra pašaukti į kariuomenę, padarė demonstracijas su plakatais prieš rotušę, kai ambasadorius vizitavo vyriausiąjį burmistrą. Apie 40 moterų neše plakatus, kurie užtuoji buvo tokie įrašai: „Halifax, eik namo“, arba „Halifaxas yra karo kurstytojas“, „Halifaxas tiki į grobimo lašve“.

NEW YORKAS. Kaip Associated Press iš Vašingtono praneša, Jurginių Valstybių kariuomenės ir karų laivyno lėktuvų nelaimės per paskutinių dvi savaites tiek nakti, kad dabar reikia laikyti 50—60 lakių žuvusiais.

ZENEVA. Lijono radijas praneša, kad Beirutė buvo suareštuota 400 sričių dėl jų pasisėkmės prieš anglus.

NEW YORKAS. Britų karo išlaidos paskutinė savaitė, pasak „New York Times“, per dieną vidutiniškai pasiekė 17,5 milijono svarų. Tai yra aukščiausias skaičius nuo pat karo pradžios.

NEMUNU IKI SEREDŽIAUS

„Kestutis“ prieplaukoje lėtai apsilinka, ir, savo krumpliuotais ratais raižydamas pilką senelio Nemuno veida, pasrovė lieldžiasi į kelionę.

Garlaivys knibždėte knibždėta keleiviai: kaip skruzdėlė skruzdėlyne.

Keleivių akis džiugiai medžiai apaugusios kalybos, nuo amžių stovinčios Nemuno sargyboje, savo papédėse ir viršūnėse nuolat parodydamos nedidelės sodybas arba miestelių.

Laikas nuo laiko, sparnais tingiai raižydamos drėgną rudens orą, keleivius pasveikina Baitijos vienės — pilkos žuvėdros.

„Kestutis“ plaukia lėtai ir, dėl savo gilios grimzės bijodamas atsišesti ant sekliumos, gana dažnai kraipo vairą. O kai kur sustoja beveik viduryje Nemuno ir su maža valtimi, atplaukia nuo pakrantės, pasiekičia keleiviai. Tik miestelius jis pagerbia ir, prieplaukės prie kranto, keleivius priima ir išleidžia per tiltelį.

Prieplaukes pro Lampėdžius, Raudondvarį, Zapyškį, Kulautuvą ir Vilnią, „Kestutis“ sustoja Seredžiuje.

— Lik sveikas, seni, per keturias valandas atpuškavęs apie 50 km! Pasimatysem ryt rytę! — atsišveikinu su garlaiviu ir su bičiuliui, laukusių manęs krante, einu į mieotelį.

Seredžius — medidėlis medinių na-

bių, ir todėl jis sumanė persikelti gyventi į Belvederį.

K. Burba, be Belvederio, turėjo keletą dvarų ir nemažus miškų plotus. Persikėlęs gyventi į Belvederį, jis pastatė didelius, stilingus rūmus, kuriuose galvai Palemono pilialkis.

— Siame pilialkalnyje bolševikai buvo irengę ištvirtinimus, — pasakoja mano bičiulis, pamates mano susidomėjimą, — tai galės duoti pakankamai kuo galima daugiau pinigų, kurie, užsienuose ir iš savo turto stengėsi išspausti kiek galima daugiau pinigų, kurie, užsienuose išbėjant, buvo labai reikalingi. Naturėdamas gero savininko, ūkis nusialino, o miškai išnyko.

— Jeigu domina Belvederio istorija, — sakė bičiulis, pamates mano susidomėjimą, — tai galės duoti pakankamai talyklių laikraštelių. Ten yra ūkiniai žinių apie ši garsų dvarą, kurio mokykla. Lietuvai yra davusi daug plėtros, — apie ši garsų dvarą, kurio mokykla. Lietuvai yra davusi daug plėtros, — apie ši garsų dvarą, kurio mokykla.

— Niekis nepaprasto jame nera, — perspėja mane bičiulis, vedamas į kalvą. — Tiesa, bolševikai jame paliko savo darbelius, kuriuos žmonės ilgai minės. Iškiro puikia kaštanų alė-

Karas Atlante eina be pertraukos

Vien tik spaldo mén. anglai neteko 431.300 brt. laivų

BERLIN. XI. 5. DNB iš karinių sluoksnių patiria:

Pranešimas apie naują vokiečiu povandeninų laivų laimėjimą rodo, kad mūsų Atlanto vandenyne be pertraukos eina toliau. Tik dabar pranešama, kad karo laivynas ir oro laivynas spaldo ménésye ruiskandino 431.300 brt., o kiti trys laivai 10.000 brt. sugadinti. Taigi ir nepaprastai britų karinių jėgų saugojamų laivų tarpe vokiečiu povandeninė laivai yra daug nuskandinę, ju tarpe buvo penki dideili britų naikintuvai. Naikintuvų nuskandinimas Anglijai sudaro ypatingai sunkus nuostolių. Britų laivynas naikintuvu turi nepadrastai mažai.

Siama karui prasidedant Anglija turėjo pusantį karto tiek naikintuvų, kiek Pasauliniamojo karo. Jau anuomet britų admiralitetas skundesi naikintuvų trūkumu. Anglija turėjo užleisti savo vertingus atvaimos punktus, kad gauti 50 Jungtinės Valstybių p̄sensu naikintuvu, kurie, vis dėlto negalėjo pagerinti padėties, nes

Kauno Teatras

Penktadienį, lapkričio 7 d.

AIDA

su K. Petrauskų.

Verdi 8 pav. opera.

Bilietai nuo 4—20 Rb.

Seštadienį, lapkričio 8 d.

MIEGANČIOJI GRAŽUOLĖ

Čaikovskio 4 p. baletas.

Bilietai nuo 3—15 Rb.

Sekmadienį, lapkričio 9 d.

dienos metu

RIGOLETTO

Verdi 4 v. opera.

Bil. nuo 3—15 Rb.

Sekmadienį, lapkričio 9 d.

vakare

VIEŠBUČIO ŠEIMININKĖ

Boldoni 3 v. komedija

Bilietai nuo 1—8 Rb

Spektaklių pradžia 18.30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

Kauno Jaunimo Teatras

Seštadienį, lapkričio 8 d. 16 val.

12 BROLIU JUODVARNIAIS LAKŠČIUSIU

S. Čiurlionienės 4 pav. pasaka

Bilietai nuo 0,50 — 4 rb.

Sekmadienį, lapkričio 9 d. 15 val.

TÉVO PALIKIMAS

3 pav. inscenizuota lietuvių liaudies pasaka

BRÉMENO MIESTO MUZIKANTAI

4 pav. inscenizuota brolių Grimmų pasaka

KONCERTINÉ DALIS

Bilietai nuo 0,50 — 4 rb.

Bilietai parduodami teatro knygynėlyje-kasoje (Laisvės al. 41, telef. 23717) kasdien nuo 10 iki 15 ir nuo 17 iki 19 val.

Reikalingi

Kojinių mezmigo mašinoms meistrai (mechanikai). Kreiptis darbo dienom i FABRIKA "DIANA", Vilijampolė, Degtukų 7. Tel. 24049. 3231(2)

"Spindulio" spaustuvė, Kaunas, Miško g-vė Nr. 11 perka 2 gerai išlaikytus klimatus ir 4 stalines lempas. Siūlyti Ūkio Vedėjui. 3230(2)

Reikalingas fotografas — menininkas,

galintis savistoviai vesti foto studija. Ten pat reikalingas ir laborantas. Prašymus su mokslo ir stažo nurodymu siusti: I Laisvė Admin. Studijai. 3154(3)

Reikalingi DARBININKAI akordiniams krovimo darbams. Kreiptis darbo valandomis Parodos g. 3 "Krovėjas" arba Ž. Uoste 7 val. ryto pas L. Vaitkevičiu. 3254(1)

I LAISVE

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus priiminejā 12—13 ir 17—18 val. Telefonai: vyr. redaktoriaus 20520, red. sekretoriaus 21414, redakcijos 20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 ligi 18 val. prieš šventadienius — nuo 8 ligi 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siunčiant paštu) 1 mén. užsisakantiems 1 arba 2 egz. po 20 rb egzempliorius, užsisakantiems daugiau kaip po 2 egz.—po 15 rb egzempliorius. Pinigus prašoma siusti per Lietuvos Banko skyrius "Spaudos Žodis" a. a. b. vardu (papr. ein. sask. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune.

Skelbimai darbo ieškantiems 2 rb. darbo siūlantiems 10 rb; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai 15 rb; valdinės ir prekybinių ištaigu skelbimai 1 liteto eilėje 4 rb. Skelbimai priimami administracijoje iš valaro ligi 18 val; pries šventadienius ligi 15 val.

Leidžia a. a. b. "Spaudos Žodis" Spausdina "Žaido" spaustuvė (Kaunas, Duonelaičio 24).

KRONIKA

PRIVALOMO DRAUDIMO ISTAIGOS VEIKIA

Išėjo iš spaudos aktualus leidinys „Istremteli“, kuri paruošė žurnalistai V. Kemežys ir J. Petras. Leidinys jautriai pateikiama šio bausės bolševikinio teroro vaizdai ir kiti įdomūs duomenys apie Lietuvos tremtinį tragediją. Be to, leidinys idėta dalinai tremtinį sarašai paverdėmis ir profesijomis.

Kaune leidinys gaunamas knygynuose ir kioskoje, provincijoje — kooperatyvuose ir knygyno Platina knygynas „Estatika“, Kaune, Laisvės al. 21.

KPT. A. KLEMKA IR J. LTN. B. GABRIŪNAS GYVI

Bolševiku nužudyti mūsų karių sąrausoje, paskelbtose „I Laisvė“ Nr. 113 ir „Nauj. Lietuvas“ Nr. 106, pažinėti ir kpt. Adolfas Klemka ir j. ltn. Balsys Gabriūnas, kaip redakcija vėliau sužinojo, yra gyvi ir sveiki.

Vakar Redakcijoje buvo apsilankęs pats kpt. A. Klemka ir prasomės trumpai nupasakojo, kaip jiems pavyko pabėgti. —

Birželio 24 d. žyginių poilsio metu Svenčionių miške kpt. A. Klemka,

Iškvienam apskrityme yra išteigta darbo inspekcija. Kauno ir Vilniaus miestuose yra po 3 inspekcijos, Šiaulių — 2, o apskrityme po viena. Darbo inspekcijos tvaro visus reikalus, susijusius su darbo klausimais.

Anordnug

über Sonntags- und Nachtarbeit im Verkehrsgewerbe in Litauen.

Zur Vermaidung von Verkehrsstockungen ist in dringenden Fällen auf Anforderung im Verkehrsgewerbe (Eisenbahn, Einnenschiffahrt und Lastwagenverkehr) sowohl Sonntags- als auch Nachtarbeit zu leisten. Die Arbeitsleistung erstreckt sich auf die Be- und Entladung und den Transport. Die Verwaltungen haben jederzeit zu besetzen zu sein, dass die Sonntags- und Nachtarbeit durchgeführt werden kann.

Der Generalkommissar in Kaunen i/A. PENSE.

Potvarkis

apie sekmadienio ir nakties darba Lietuvo susisiekimo versle

Išvengti susisiekimo sutrukdydamas skubias atvejais, pareikalavus, susisiekimo versle (geležinkelio, vildavos laivininkystė ir sunkvežimių susisiekimas) turi būti dirbama tiek sekmediniais, tiek nakti. Šis darbas apima pakrovimą, iškrovimą ir transportą. Administracija iškvienių metu turi būti taip sutvarkyta, kad sekmadieniais ir nakties darbas galėtų būti išvynytas.

Generalinio Komisario Kaune pavedamas (pas.) PENSE

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

3 asmenų šeimai (10 mén. vaikas) reikalinga mergaitė namų ruošai. Kreiptis nuo 17 val. Žemaičių g. 18a, bt. 2. 3244(1)

Mažai šeimai skubiai reikalinga tarnaitė. Atlyginimas geras.

Kreiptis: Vilijampolė, Tiltės g-vė Nr. 25, bt. nr. 2. 3241(1)

Skubiai reikalingas TAUJĘNU VAJSTINEI, Ukmergės apskr., VEDAIS. Salygos geros. Rašyti: Taujėnai, Barborai Katelienei. 3238(3)

Keturių suaugusių šeimai reikalinga mokanti virti su rekomendacijomis TARNAITĖ. Kreiptis nuo 17 iki 18 val. 23616. 3235(1)

Reikalinga TARNAITĖ. Vaižganto 46, bt. 1. 3247(2)

Skubiai reikalingi malkų kirtėjai. Kreiptis nuo 9—14 val. į kontora Lukšio g. 36. 3249(2)

Reikalingi prityre saskaitininkai, galintieji savarankiskai dirbti buhlerio padėjėjo darbą ir — piautus medžiagų specialistas galis dirbti kontore.

Kreiptis 9—15 val., Lukšio 10. 3202(2)

Reikalingas mažojo, privačioje išstaigio vedėjas, nusimanus teisinei sriti. Atlyginimas 100 RM. Adresa ir darbo stažą palikti administracijoje 55 nr. 3207(2)

Reikalingas prityres siuvėjas ir parankinis. Kreiptis į Sasnauską 6, bt. 1. Tel. 21897. 3152(6)

Skubiai reikalingi gerai moka vokiečių ir lietuvių kalbas žodžiu ir raštu vertėjai. Atlyginimas geras. Kreiptis į Raseinių Apskrities Viršininką į Raseinių Apskrities Policijos Vada. 3176(3)

Mažai šeimai be vaiko reikalinga tarnaitė. Višinskio 30, bt. 17, tel. 28765. Kreiptis po 17 val. 3253(1)

Ivairūs

Išskau buto Kaune. Galima keistis į esančią Vilniuje butą 4 kamb. netoli miesto centro su patogumais.

Kreiptis: Vilniuje Paupio 33-a, 2, Kaune L. Alėja 25—4. 3233(1)

Tarnautojas išskau buto 2 asmu. kambario su patogumais, su arba be baldų.

Pranešusiam 200,— Rb. Skambinti tel. 28301. 3234(1)

kpt. Pilvelis, j. ltn. B. Gabriūnas ir dar 5 to paties 215 šaulių pulko kariuomai buvo išsaukti pas pulko vadą. Iš tos astuoniukės keturi jau buvo pabėgti, ltn. Silingo likimas kpt. Klemka ir dabar nežinomas, o trys išvardytieji prisistatė. Pulko komisaras davė uždavinį gržti į stovyklą, buvusią Pabradėje, už 35 km. surinkti ir perduoti divizijai pulko turta, kuris išlaikė karininkų žiniomis, vietoje likusiu politiniu komisaru jau buvo sudėgintas.

Belaukiant arklino vežimo prie pulko vado sunkvežimio, pulko politinio komisaras kpt. Pilvelis buvęs žiauriai nužudytas. Palaidotas Svenčionių kapuose.

Kpt. A. Klemka vėliau iš kareiviu sužinojės, kad kpt. Pilvelis buvęs žiauriai nužudytas. Palaidotas Svenčionių kapuose.

Ltn. Morkūnas (iš Ukmergės) taip pat pranešė, kad kpt. A. Klemka ir j. ltn. B. Gabriūnas nuo birželio 28 ligi liepos 9 d. veikė drauge su Svenčionių partizanais. (jv)

KAUNO TEATRE RYTOJ „AIDA“

Rytoj, lapkričio 7 d., K. PETRAUSKUI dalyvaujant statoma opera „Aida“. Aidos rolyje pirmą kartą pasirodys V. Dagelytė ir Amneris rolyje debituotoja F. Pupénaitė. Kiti dalyviai: Maželka, Nauragis, St. Sodeika, Kalesevičienė, Satkūnas. Diriguojama M. Bukša.

Šeštadienį, lapkričio 8 d., pirmą kartą ši sezono baletas „Miegančioji Gražuolė“.

REGISTRUOJAMOS PRIVAČIOS IMONĖS

Visos privačios (nenacionalizuotos) Kauno m. imonės, dirbtuvės ir amatininkai, norintieji gauti savo lapkričio mėnesio gamybą:

1. miltų techniniams reikalams,
2. miltų ir cukraus konditeriniams gaminiams,

Kas žino apie karinį Jaun. pak. Jono Mikalauską 215 pulk. 2 klk. kuop. likima, paskutiniu laiku prieš VI-22 buvo Pabradės poligone. Pranešti Elenai Petruokienei, Paberžės km. Daugailių vlsč. Utėnos apskr. 3260(1)

Parduodamas radio-aparatus. Sužinoti nuo 12—15 val. Vytauto pr. 53, b. 1. (kieme). 3261(1)

Pamesta juoda, kairės rankos vyriška pirštinė Sodybos krautuvė. Radius prasau ten pat gražinti. Bus atlyginta.

Pamestas vidaus pasas Nr. 123061, išduotas K. M. Policijos 1923 m. Edwardui Milaševičiui. Radus prasau gražinti III nuov. 3218(2)

Spalių 30 d. iš sunkvežimio, prie Vilijampolės tilto, pamestas pailgas ryšys su klimais. Radus prasau gražinti už atlyginimą.

J. Bataitis, Kaunas, Sapiegos g-vė 1, bt. 11. 3143(5)

ELEKTROTECHNIKA

Elektromechaninė d-vė

Kaunas, Lukšio g. 18. Tel. 28562. Gaminiai elektrinius kambariams šildyti peiliukus.

Atlieka elektros instalacijų, įvedimo bei remonto darbus savo medžiaga. Priima įvairius elekt. pataisymus. Krauna radio ir automobilių akumulatorius.

Perka vartotą elektros medžiagą. 3257(5)

Studentui reikalingas arčiau miesto centro kambarys su balda. Kaina nesvarbu. Pranešti Vasario 16 d. g. „Venecijos“ viesb., dėl V. D. 3258(3)

JEI IŠVERSTI KA NORIS REIK, I SAPIEGOS 6 EIR

Vertinu biuras „Plunksna“ verčia i vokiečių kalba prasymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos, (buv

